

NAPSUGÁR

2

2007. FEBRUÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LI. ÉVFOLYAM 578. SZÁM



*Farsangolók tarka népe
sippal-dobbal muzsikál.*



Hunyadi Mátyás
1443 – 1490

Amikor László király meghalt, erősen megijedtek azok az urak, akik Hunyadi László halálát okozták. Hogyne, amikor Szilágyi Mihály nagy sereggel közeledett Buda felé.

Amikor Pest városába érkezett, az isteni akarat csodálatos jeleket mutatott. Az első éjszakán, abban a hideg télben minden csillag fényesen ragyogott az égen, a Duna vize pedig olyan erősen befagyott, hogy a jég hátán úgy járhattak, mint a sík mezőn.

Reszkettek is az urak a budai várban, mert Pest felől minden baj nélkül fel lehetett vonulni a várba. Ha most Szilágyi Mihály bosszút forral, vége az életüknek... Pedig Szilágyi Mihályt nem a bosszúállás szándéka vezette, ő ennél többre vágyott: a trónt akarta megszerezni unokaöccsének, Hunyadi Mátyásnak.

Az urak hallván a szándékát, levonultak Pest városába, hogy a király megválasztásáról tárgyaljanak. Ott sokat tárgyalni nem kellett, mert a köznemesség sokasága, negyvenezer ember állott a Duna jegén, és mind Hunyadi Mátyást éltette. A gyerekek pedig ezt a dalt énekelték a pesti utcákon:

Mátyást királynak választják

Mátyást mostan választotta Mind ez ország királyságra, Mert őt Isten adta nekünk Mennyországból oltalmunkra.

Ezen a napon is csoda történt: a választás híre még ki sem szivárgott, de a pesti nagytemplomban már felhangzott a hálaadó ének.

Amikor aztán az egész nép megtudta, hogy Mátyás lett a király, mindenki nagy örömmel ujjongott. Minden templomban meghúzták a harangokat, harsogtak a kürtök, szóltak a sípok, és olyan nagy hangon énekelt mindenki, hogy megtelt azzal a levegőég.

A választás éjszakáját annyi máglyarakás világította meg, hogy az emberek azt hitték, a csillagok szálltak le az égboltról. Soha még királyválasztás ennyi örömmel, ennyi dicsőséggel nem történt.

De nemcsak Magyarországon örültek ennek a választásnak! Erdélyben még sokkal nagyobb volt az öröm, mert a Hunyadiak onnan származtak, s maga Mátyás Kolozsvár városában született.

Örült egész Magyarország, vele örvendezett szép Erdélyország, amiért a törökverő Hunyadi János fiát, az ifjú Mátyást királynak választották.

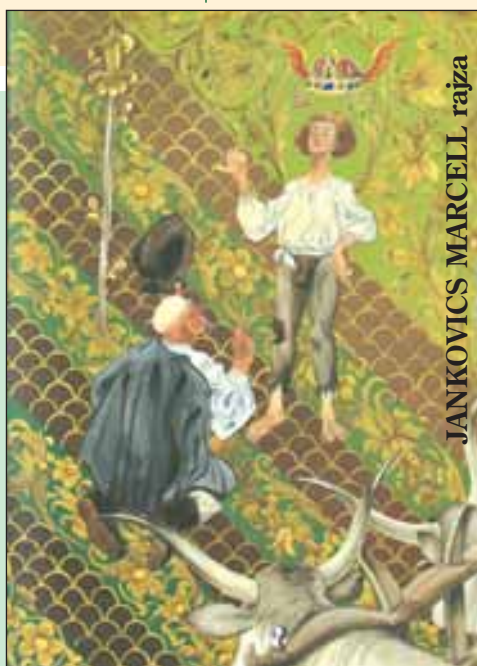
*Benczédi Székely István
és Thuróczi János
krónikája nyomán*

Mátyás király szegény családból származott, s ha tán nemes is volt, csak bocsorokos, s így lett belőle ostoros szolga. Orra nagysága vagy tán egyéb ok miatt ingerkedtek vele a parasztok, de Mátyás is visszavágott a gúnyolódóknak. Egyszer gazdája kiküldte szántani. Délfelé járt már az idő, amikor a másik szolga is kiment a mezőre. Ez csak félvállról beszélt Mátyáshoz, ő meg mit sem törődve a beszéddel, dolgához látott.

– Tudod-e, mi az újság? Az urak Budán összegyűlve királyt akarnak választani. Neked jó nagy orrod van! Nem szagolod ki, ki lesz a nép ura?

A szolga gúnyos szavaira Mátyás ekként válaszolt:

– Az új királyt ma angyalok teszik, az lesz, aki vasasztalról eszik. – Azzal az ekéjét meg-



JANKOVICS MARCELL rajza

fordította, s ebédjét a szántóvason költötte el.

Amikor a másik szolga ezt látta, gúnyolódva mondta:

– Te koldus, te lennél a király? No, ha ostorom nyele kizöldül, míg egy fordulót szántok, akkor csakugyan te leszel a király, én meg a bolondod!

Hogy történt, hogy nem, de az ostornyél kizöldült, s íme, jöttek az angyalok, s a koronát Mátyás fejére akarták tenni. Matyi húzódozott, s az ösztökével még meg is ütötte a koronát, azóta görbe a keresztje, de bizony csak ő lett a király.

Mátyusföldi népmonda nyomán

Hadak útján

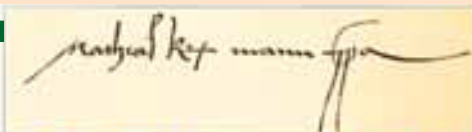
Februárban történt

1443. február 24-én, Mátyás napján Kolozsváron megszületett Hunyadi János és Szilágyi Erzsébet második gyermeke, Mátyás. A törökverő hős fia 15 éves korában lépett Magyarország trónjára. 1490-ig uralkodott. Legdicsebb királyunk nemcsak igazságos volt – mint sok-sok népmonda regéli –, hanem vitéz hadvezér, bölcs uralkodó és a művészet, a tudomány bőkezű pártolója is.



Erős hadserege élén belső és külső ellenségeit térdre kényszerítette. Ez a Corvina bécsi győzelmét örökíti meg.

Mátyás pecsétje és aláírása. Törvényei nemcsak a köznépet, hanem a nemeseket is rendre kötelezték. Ezért volt oly népszerű a szegények körében, és törtek anélkül életére a főurak.



Mátyás budai és visegrádi palotájának pompája, gazdagsága kápráztató volt.



Mátyás és második felesége, Beatrix nápolyi hercegnő. Fényes, reneszánsz udvarukban otthonra leltek a művészek, a tudósok.

A Napsugárban már sokat olvastatok Mátyás kincset érő könyvtáráról. Egy Corvina megért egy falut.





Jankovics Marcell szellemes rajza szavak nélkül meséli el, mennyire szerette Mátyás a tréfát, a derút, hogyan leckéztette meg a hamislelkű urakat, katonákat, papokat, és milyen büszkén viselte átlagosnál nagyobb orrát.

A történetírók elbeszélnek, hogy Mátyás király Bécs megszállásakor felettébb nagy bátorsággal, de még nagyobb veszedelemmel forgolódott a bástyák körül.

Az ilyen vakmerőség a fővezérekben nem kívánatos, s nem is dicséretes; egy puska-pattanás elpusztíthatja életét, és azzal országának minden szerencséjét. Annál inkább kívánatos a bátorság, amely a népnek példát mutat.

Azt írja Plutarkhosz, hogy egyszer egy generális hadjárat után számot adott a maga cselekedeteiről, és akkor egyik katonája szóval ellene támadott, és azt mondta neki:

– Amint látom, te nagy biztosságban hadakoztál, mert fegyver miatt még egy karcolást se látni rajtad annyi időtől fogva. Én pedig, aki ugyanabban a hadjáratban vettem részt, nézd, mennyi becsületes sebet vettem fel hazámért, s nem kíméltem magamat úgy, ahogy te kímélted.

Erre a generális így felelt:

– Engemet nem azért küldöttek, hogy saját fegyveremmel magamnak hírt szerez-

zek, hanem azért, hogy ezzel a haddal, amelyet az én kezemre és okosságomra bízta, legyőzzem az ellenséget, s ezt én meg is cselekedtem, amint magad is látod. De egyszer, amikor ostromot rendeltem el, az történt, hogy az ellenség egyik lándzsája mellett esett le, és csaknem megsebesített. Én egyedül azt az esetet szégyeltem, a többivel mind kérkedhetem.

Ebből tanulhat minden hadvezér, hogy a maga személyét próbára tenni nem dicsőség, hanem vétek.

Mi hát a dicsőség? Mit kell a hadvezérnek tudni?

A hadvezéreknek és a kirá-

Benczúr Gyula festménye alá jól illenek Vörösmarty Mihály Mátyásról írott híres sorai:

„Fény nevére, áldás életére!”
Fenn kiáltja minden hű ajak;
Százszorozva visszazeng nevére
A hegy és völgy és a zárt falak.



lyoknak semmi sem olyan szükséges, mint jól parancsolni. Mert aki jól parancsol, annak jól engedelmeskednek.

Ilyen volt Mátyás király is, akinek örök emléke lesz a magyaroknál.

Saskeselyüket kergetett, és azoknál magasabban járt vitézséggel, serénységgel, az ő tekintete oroszlánhoz hasonlított, az ő haditudománya mindent meghaladott, az ő jószágáért a föld jól termett, és az ország az egész ország-világ előtt tündöklő volt.

Zrínyi Miklós nyomán



Fagyot fújó február

Február felölti fekete csizmáját,
ballag a réteken, folyókon is átvág.
Minden lépés-nyoma jégviharok fészke,
kikelnek, s rohannak vadul füttyörészve.

Simon Emil

KÁNYÁDI SÁNDOR TÉLVUTÓ

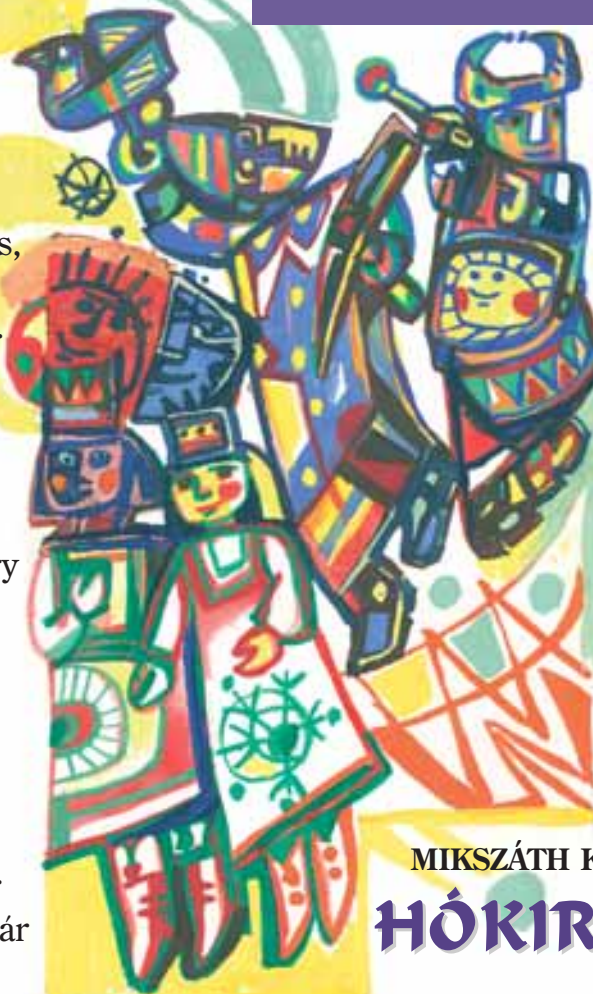
Enged a Küküllő:
helyen-helyen kásás,
jégtörő csákányát
próbálgatja Mátyás.

Legelőbb a gáton
mélyeszi a jégbe,
pillogatva buggyan
ki a víz a fényre.

Bajszot pödörint egy
tavalyi fűszáלבól,
óvatos egéreként
lesurran a gátról.

Előbb cincogatva,
aztán kacarászva,
zendít a Küküllő
csengő csobogásra.

S mintha valahol már
furulya is szólna:
ébrednek a fűzfák
nagyokat nyújtózva.



CSEH KATALIN BÖJTELŐ HAVA

Böjtelő hava, télutó,
Kásásodik már a hó.
A gyalogút, lásd, latyakos,
Dühöng a szél, haragos.

Bálint napján ültess fát,
Az érkező tavaszt így várd,
Tessékeld ki a zord telet,
Ült nálunk éppen eleget.

Böjtelő hava, február,
Áll már a farsangi bál,
Vidámság, jókedv pezsdüljön,
Friss ének, nóta zendüljön.

MIKSZÁTH KÁLMÁN HÓKIRÁLY

Mi mindent ki nem gondolnak ezek a bohó falusi gyerekek!
Amint meggyúrták hóbul az emberformát, azt mondja Rigó Bandi:

– Ragasszunk neki lengő szakállat kenderből.

Majd így szól Szijjártó Pista:

– Tegyük a fejére piros koronát.

Mind ott nyüzsögnek-rezsegnek körülötte. Mindenkinek van valami ötlete: ősz paróka a fején, bot a kezében, szakasztott úgy néz ki, mint egy fejedelem.

A hóember látván magán a hatalmi jelvényeket, elbizakodott, s így szólt:

– Elindulok, s addig járok, amíg országot találok.

Ment, mendegélt, egyszer csak talált az úton egy madárijesztőt, aki gorombán rárivallt:

– Már eleget ácsorogtam itt nyár óta, ideje hogy fölválts!

– Minek képzelsz te engem? – fakadt ki a hóember, és még vörösebb lett az orra haragjában, mint előbb.

– Hát én bizony madárijesztőnek hiszlek.

– Vakmerő felségsértő! – kiáltotta a hókirály. – Hát nem látod, hogy az én testem hókristályból van, te meg csak hitvány rongyból?!

Megijedt erre a madárijesztő, és földig hajolt.
– Kegyelem, kegyelem!

Megvető tekintettel és még kevélyebb lép-
tekkkel ment odább a hókirály.

Nem messze egy nyúl lapult, hallotta a pár-
beszédet, s lóhalálában futott a király előtt, hí-
rül adva az állatoknak, hogy ki közeleg.

Az állatok országában, miután az utolsó
oroszlánt is kilőtték, üresen állott a trónus.
Mind megörültek a nyúl váratlan hírének.

A farkas vonítva adta tovább a nagy újságot,
s a barna medve dörögve örvendezett. Re-
mélték, hogy az új király őket nevezi ki minisz-
ternek. A többi hivatalokat is felosztották egy-
más között. Holló lesz az államtitkár, bagoly
lesz a tanfelügyelő, a nyúl pedig a szónok.

Az erdő tisztásán mind összejöttek az álla-
tok, s mikor a hókirály odaért, a nyúl rágyújtott
az ünnepi beszédre:

– Főlséges hókirály, Isten hozott nálunk!

Légy ezentúl a mi örökös királyunk.

Trónodat hintse be derengő napsugár...

– Kár, kár! – káromgott közbe a holló a fáról,
mintha a következő rímet találgatná „sugár –
kár”, amitől annyira megzavarodott a nyúl, hogy
egy ige nem sok, annyit sem tudott kirebegni.

Mélységes csönd állott be.

– Elfogadom a trónt – szolt akkor a hókirály
–, és mindenben igazságosan, a törvény sze-
rint kormányzom országomat.

Egeket harsogató „éljen” tört ki erre. Egy
díszkocsi gurult elé színezüst kékes díszítéssel.
Két gyönyörű szarvas vonta.

Hogy a parádé még nagyobb le-
gyen, elől a nyúl nyargalt mint ken-
gyelfutó, pedig a szíve tele volt kesé-
rűséggel a holló ellen, ki a „kár” köz-
beszólással megzavarta.

Nem is bírta megállni szemrehá-
nyás nélkül:

– Miért fecsegtél bele a beszédem-
be?

– Azért, mert rosszat kívántál a ki-
rálynak!

– „Derengő napsugár hintse be a
trónját.” Hát mi rossz lehet ebben? –
tűnődött a tapsifüles.

– Majd meglátod – mondta a holló
baljós hangon, s felrepült a király
botjára díszörségnek.

Így értek be nagy ünnepélyességgel a szék-
helyre, amely egy forrás alatt volt ősidóktól
kezdve. Őfelsége elhelyezkedett trónján, s
méltóságteljesen fogadta az állatok hódolatát.
Hogy az ünnep még teljesebb legyen, kigyúlt
keleten a nap, s meleg sugaraival bearanyozta
a trónt és a királyt.

A holló oldalba lökte a nyulat.

– Itt van ni, amit kívántál!

A bagoly átnyújtotta őfelségének a kineve-
zendő miniszterek és hivatalnokok listáját. A
koncleső állatok mind odatolakodtak közel a
trónhoz.

– Halljuk, halljuk a kinevezéseket!

A király szólni akart, de csak ennyit bírt hö-
rögni:

– Jaj, de melegem van!

A jobbágyok ijedten néztek oda. S valóban, a
királyról csurgott a verejték.

– Végem van – motyogta –, elolvadok.

Koronája egyre süllyedt, teste horpadozott,
büszkén hordott orra a földre pottyant.

– Ezzel ugyan megjártuk – szolt a róka, és el-
sompolygott.

– Hol van ez a szamar nyúl, hadd csípjem
meg! – sopánkodott a bagoly.

Hol volt az már! A hatodik határban szaladt
szégyenletében.

A hókirály meg lassan-lassan elolvadt.

Másnap már csak egy nagy tócsa jelezte,
hogy hol állott a trónusa.



SZÉKELY GÉZA rajzai

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

FARSANGI BOLONDSÁGOK

Szamos-lankán bagolyul
Beszélnek a szarkák,
Birkák nyírják a juhászt
S a komondor farkát.
Kolozsvártól Szatmárig
Csépelik a barkát,
Szamár csapol kolbászból
Ünnepi kadarkát...

Madár,
Típetupa
és Csipike



Képeink a kolozsvári 9-es Napközi magyar csoportjának farsangi mulatságán készültek. Égig ért a jókedv, az egész család jelmezbe öltözött. Muszka-Pál Anna, Dezső Enikő óvó néni és Dáné Melinda angol tanárnő is együtt mókázott a gyerekekkel.

Maros partján a medvék
Erdészt legelésznek,
Ürgelyukban alispán
S berbécs egerészget.
Gernyeszegen hat kandúr
Gerlét begyerészget,
Sáromberkén sarkantyús
Kecskék lepetéznek.

Krampusz



Cigánylány



Olt partján a csíkiak
Verebet patkolnak,
Csíkásznak a csikaszok,
Vén csukák papolnak.
Háromszéken kocsonyát
Fakutyák csaholnak,
Holnaptól a disznók is
Ugatják a holdat.

- Apám és királyom,
életem, halálom,
kezedbe ajánlom...

A Küküllők mentiben
Kopik a lúd talpa:
Láncos ökör sem pihen,
Agg üsző sem csalfa!
Bikafalván s Bögözön
Túl fekszik Betfalva:
Táncra pördül, kurjongat,
Aki nincs meghalva!

Szupermen





Béka

Sajtos,
paradicsomos...
Rendelésre házhoz
jön a Piz-
zacsalád.



Otthon biz-
tos nincs így...
Jancsi és Juliska
nagyon fél anyu-
boszorkánytól.

LÁSZLÓ NOÉMI FARSANG TEMETÉSE

Micsoda maskara a fejen!
Mindegy, hogy mi vagyok,
ha nem én!
Reped az égbolt is, leperreg.
Mindegy, hogy sírok vagy nevetek.

Piros, kék, piros, kék, zöld, sárga,
ma reggel jöttem a világra,
estére vén leszek, eltűnök,
kacsint a nap, előkerülök.

Ősöreg, csecsemő, fiatal –
senki sem tudja, hogy mit akar,
senki sem tudja, hogy mire vár,
fintorgó álca a láthatár,

sarkában ül a hold halványan.
Szőkülő mosolyát hadd lássam!
Hadd lássam, milyen a jókedve,
farsangom végét is hadd szegje!

Farsang vége.
A kiszébéruval
együtt a telet is
elégetjük. A tavaszt
hívogatjuk: süss
fel, nap!



– Hamm,
bekapom Pi-
roska-anyut –
szól a farkas, de
Apu-vadász is
résen van!



Spenót
tükör-
tojással



KEREK EGY ESZTENDŐ

Böjtelő – Télutó – Jégbontó hava FEBRUÁR



Asszony-varró Kalotaszegen

Télutó hava, február is bizonyítja, hogy a nyár a munka, a tél a mulatságok ideje. Hiszen alig múlt el a karácsonyi ünnepekör, máris kezdődik a **farsang**. Hosszú időszak ez: január 6-ától, **vízkeresztől** a február végére vagy március elejére eső **hamvazószerdáig** tart. Ez persze nem azt jelenti, hogy két hónapig állt a bál. Az egész falut átfogó, nagy mulatságot valójában csak farsang utolsó három napján tartottak. De sok vidámságot hoztak a farsangi esték korábban is: lakodalmat, disznótort, névnapozást, fonót. Derékfájdító munka a fonás, de a legények mókái, az ének, a mese s végén a tánc vidámmá tette.

Február jeles napokban sem szegény. 2-a, **Gyertyaszentelő Boldogasszony** egyházi ünnep és idősjósló nap. Már az ókori görögöknél is tavaszkezdő ünnep volt. Ezt jelképezi a keresztények által e napon meggyújtott gyertya is. Gyertyaláng köszöntötte a fényt, „a világ világosságát”, mely elűzte a téli éjszakák sötétjét.

A hagyomány szerint, ha február 2-án süt a nap, hosszú lesz a tél. Erről szól a kalendáriumi mondóka is: „Ha fénylik Gyertyaszentelő, az iziket (kukorica-csutka) is vedd elő”.

Balázs napján, február 3-án a gyermekek védőszentjéhez, szent Balázshoz imádkozunk. A legenda szerint Balázs püspök „kiimádkozta” egy gyermek torkából a halszálkát, s köszönetképpen a megmentett fiú édesanyjától gyertyát kapott. Azóta a Balázs napján szentelt gyertya torokgyógyító erejű.

E nap régi szokása a legénykéek **Balázs-járása**, mely középkori diákünnep emlékét őrzi. A maszkarába öltözött legénykéek rövid színjátékkal kísérték éneküket, iskolába verbuválták a gyerekeket, és adományt kértek. Ennek egy részét a tanítónak adták, a többitől lakomát csaptak.

Februárban több nap is időt jósol. **Zsuzsánna** elviszi a havat, és megszólaltatja a pacsirtát. **Jégtörő Mátyás** „ront, ha talál, ha nem talál, csinál”. Vagyis ha hideg van e napon, vége a télnek, ha meleg van, még nagy fagyok következnek.

A **farsang** a tavasz ősi örömmünnepe. Az ókori görögök, rómaiak, a középkori királyi udvarok s ma szinte az egész világ nagy dínomdánommal, karnevállal ünnepli.

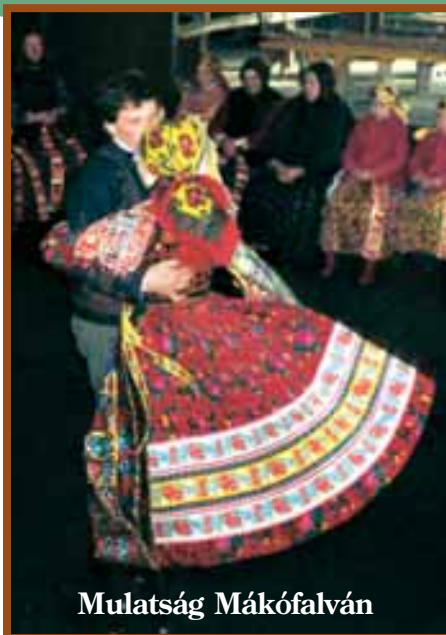
Falvainkban **farsang farkán** három napig szakadatlan mókáztak, ettek-ittak, táncoltak. A legények muzsikuskokat és termet béreltek. Az asztalra ünnepi ételek kerültek, élükön a farsangi fánkkal. A jó termést szolgáló varázslás nem hiányzott most sem. A fánk zsírjával megkenték az ekevasat, morzsáját a kertbe szórták. Tánc közben jó magasra ugráltak, hogy magasra nőjön a gabona.



Bölöni maskarás



Vasárnaptól kedd éjfelé csupa nevetés volt a falu. Jelmezes csoportok mulattatták a farsangolókat. Egy férfit szalmakötegekkel medvének öltöztettek, láncon vezették, táncoltatták. Az asszonyok férfiruhában, a férfiak állatmaszkokban, bőrökben alakoskodtak, összekormoztak, ijesztgettek mindenkit. A gyermekek, a fiatalok maskarában, nagy zenebonával végigjárták a falut. Nyársukra, kosarukba szalonnát, tojást, kalácsot kértek, majd együtt lakmároztak.



Mulatság Mákófalván

A Nyárád mentén két szalmabáb tréfás párviadala jelképezte a farsangi eszem-izsom végét, a böjt kezdetét. **Konc-király** a farsangi húsokat, **Ciberevajda** a sovány, böjtös korpalevest képviselte. Vajon ki győzött?

Farsang farkán csak a pártában maradt lányok és vénlegények voltak szomorúak! Várhattak még egy évet, hiszen a tavaszi és nyári dologidőben nem volt szokás lakodalmazni. Farsang farkán csúfolták is őket eleget. Ablakuk alatt pléhdarabokat kongattak, kertjükbe hamuval telt fazekat dobtak. A **rönkhúzást**, **tuskóhúzást** olyankor rendezték meg, amikor a faluban az esztendő során nem volt lakodalom. A legényeknek, leányoknak kellett húzniuk a rönköt. A maskarás násznép annak rendje és módja szerint eljátszotta a lakodalmat. Összeadták a rönkre ültetett, álarcos vőlegényt és menyasszonyt.

Húshagyó kedden éjszaka kisúrolták a fazekakat, hogy a zsíros ételeknek nyoma se maradjon. **Hamvazószerdával** megkezdődött a húsvétot megelőző negyvennapos böjt.

Zsigmond Emese



Torockói farsang

2. Gyertyaszentelő

Ha a medve szép időt lát, tovább folytatja az álmát, de ha hideg, csúf az idő, akkor már a tavasz megjő.

3. Balázs

A Balázs-járás a diákok adománygyűjtése. A balázsolás vagy Balázs-áldás imával, szentelt gyertyával, almával óvta a gyermekeket a torokfájástól.

6. Dorottya

Ha e napon hideg van, Julianna napjára megenyhül.

14. Bálint

Ha a gazda e napon megkerüli a birtokot, távol tartja a tolvajokat. Tyúkültetés napja. A verebek párt választanak.

19. Zsuzsanna

Megszólalnak a pacsirták.

22. Üszögös Szent Péter

Nem szabad tyúkot ültetni, mert üszögös lesz a tojás. A hétnek ez a napja majd később nem jó vetőnap, mert üszögössé teszi a búzát.

24. Mátyás

Ha Mátyás jeget nem talál, akkor jeget maga csinál. Az e napon tojt tojásból nyomorék vagy veszeke-dős liba kel ki. Az e napon kifogott hal – Mátyás csukája – szerencsét hoz.



**A brassói
Áprily Lajos
Főgimnázium**

Örökifjú Napsugár,
Köszöntünk most téged,
Maradj mindig fiatal,
Jó barát, mint régen.
Ötvenéves pajtásunk,
Játékos légy mindig,
Szeretetünk jeléül
Fogadd verseinket.

Nap sugara,
nap sugara,
éltesd sok évig
a Napsugárt!

**A brassói
15-ös Általános
Iskola**



**A brassói 8-as
Általános
Iskola**



**A brassói
10-es Általános
Iskola**

A Napsugár
irodalmi szövegei gazda-
gítják lelkivilágunkat, játé-
kai könnyűvé, érdekessé
teszik a nyelvtanulást, ké-
pei építően hatnak fantázi-
ánkra.



**A négyfalusi
G. Moroianu
Elméleti
Középiskola**

Kevesen vagyunk, de tanítóinkkal
együtt mindent megteszünk
azért, hogy anyanyelvünket ápol-
juk és megőrizzük.

**A bodolai
Általános Iskola**



**A keresztvári
Általános Iskola**

Oldjuk a rejtvényeket,
és jókat kacagunk a vicce-
ken. Szeretjük a meséket is. Boldogok vagyunk,
hogy magyar történelmet tanítasz nekünk!



NAPSUGÁRKA

Volt egyszer, hol nem volt, az Üveghegyen túl, volt egyszer egy fényes, forró ország, a Napkirályság. Lakói színarany mézet nyalogattak, s még a színarany ivóvizet is fűjkálták, hogy egy cseppet hűtsenek rajta.

Napsugárka királykisasszony épp három éves volt, amikor édesapjának egy tündér jelent meg álmában, s azt jövendölte:

– Lányod nem a mieink közül választ férjet magának, hanem a lenti világból.

– Ide emberfia még el nem jutott, amióta világ a világ – morfondírozott a Napkirály. – Azt sem tudjuk, hogy néznek ki a lentiek. Talán ha az ózonablak-karikákat meg a látcsövek lencséit óránként törölgetnénk, láthatnánk valamit.

Azzal megparancsolta az inasoknak, hogy ekképp cselekedjenek. Azontúl sokszor felejtkezett bele a lenti világ szemlélésébe. Mire Napsugárka tizennyolc éves lett, édesapja egy varázsgömbbe gyűjtötte a látottakat.

A királykisasszonyka csak ámult-bámult, amikor kibontotta az ajándékot: az öklömnyi kristálygömb úgy szórta a szivárványos fényt, hogy a körülötte állók majd megvakultak.

– Benne van a jövőd. Légy boldog, gyermekem! – csengett fülébe édesapja hangja, amikor már magára maradva egyik kezéből a másikba dobálta a varázsgömböt. Csodálatos színek és fények kápráztatták el: mintha lepke lebbent volna, mintha virágszirom hullott volna le, mintha gally mozdult volna.

– De érdekes! – dobta még kíváncsiban most már magasabbra a gömböt. S amit akkor látott, annyira elbűvölte, hogy elfelejtette elkapni, és a gömb a padlón szilánkokra tört.

Édesapja leborulva találta a tűhegyeni

szilánkok között. A sírástól nem tudta elmondani, mi történt.

Tűt és fonalat vett elő, varrni kezdett: mindazt, amit a mélységbe zuhanó fénysugárban látott. Órák hosszat varrt, az órákból napok lettek, a napokból hetek, a hetekből hónapok, a hónapokból évek. Mindent hajszálpontosan meg akart örökíteni, amit látott. Hisz elmondani nem tudta, néma lett. Aranyszállal, aranytűvel varrta az aranyselymet. Rajta zuhogó hegyi patak mellett állt egy nefelejcs-szemű, hullámos hajú dalia, a lovát itatta. A kristálytisza forrásból meg ő maga ivott, fél térdre ereszkedve, a tenyeréből. Körülötte hús lombok között madarak daloltak.

Már három éve varrta, épp huszonegy éves lett. Amikor az utolsó öltést is befejezte, megcsókolta a selymet ott, ahol a legény homloka volt. S láss csodát, a fiú megelevenedett. Ott, a forrás mellett térdelve kérte meg a kezét.

– Velem kell jönnöd a Földre! – mondta neki.

– Megyek – válaszolt a lány.

Hideg, fagyos januári napok voltak akkor, amikor Napsugárka megérkezett hozzánk.

– De jól esik ez a kis napsugár – örvendeztek az emberek.

De annál jobban örült az új jövevény, mert a dalia rendre megismertette vele az ibolya bódító illatát, a legelőn ugrándozó báránycákat, a mezőről munkából hazatérő fáradt embereket, a nyári zápor utáni mezítlábtapickolást, a búboskemencében ropogósra sült cipót, a szilvásgömbóc ízét, a színpompás őszt zamatos gyümölcsseivel, a domboldalon szánkózó gyerekek vidám zszibongását, a fonóktréfás hangulatát.

Úgy találta, hogy ebben a világban sokkal több a varázs, mint abban az aranyosban, odafent.

*Kovács Katalin tanítónő,
Margitta*

TOMOS TÜNDE
rajza



*

A kis ősgyerekek hazaérkeznek, és átadja apjának a bizonyítványát. Az apuka végigolvassa, majd így szól:

– Nézd, fiam, megértem, hogy megbuktál vadászból, mert még kicsi vagy, és nem bánsz jól a dárdával. Hogy pótvizsgáznod kell földművelésből, mert sok fáradságba kerül, míg munkád eredményes lesz. Hogy meghúztak barlangfestészetből, mert én sem vagyok egy őstehetség. De hogy azt a két oldal történelmet sem voltál képes megtanulni!!!

Kerekes Éva, Kolozsvár

*

– Mi az abszolút udvariasság?
– Ha a buszvezető átadja az ülőhelyét!

Králik Eszter, Nagyvárad

*

– Mennyi lesz a fizetésem? – kérdezi a munkára jelentkező ifjú a főnöktől.

– Most hárommillió lej, de egy hónap múlva akár a duplája is lehet.

– Rendszerben, akkor visszajövök egy hónap múlva.

Balla Edwin, Nagyvárad

*

– Hogy halad a fiam a tanulásban, tanár úr?

– Bizony legtöbbször oda sem figyel az órán, csak bóbiskol.

– Higgye el, tanár úr, a tehetőség szunnyad benne!

Nagy Hilda, Erdőszentgyörgy

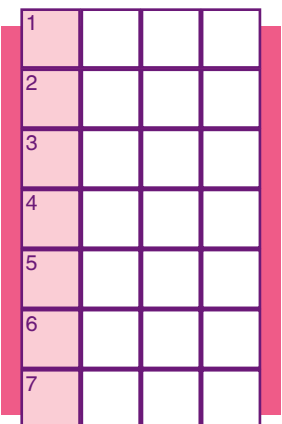
*

JANUÁRI MEGFEJTÉSEK

1. karó – róka 2. A pirostól 3. Endre, Anna 4. Arad, Szatmár, Déva 5. fordítsd meg a rajzot! 6. Móra Ferenc 8. Boldog új évet! 9. Elek, László, Anna, Róza

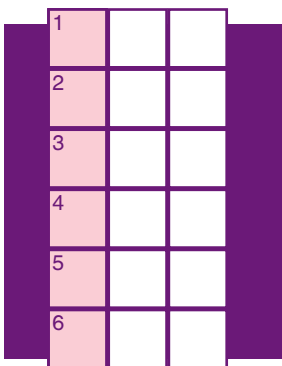
① **Krecht Rudolf, Sepsiszentgyörgy és Antal Árpád, Gyimesfelsőlók:**

1. Kisebbségi település 2. Kerek gyümölcs 3. Ravasz állat 4. Csukás István sárkánya 5. Nem erre 6. Kicsi ellentéte 7. Sovány ló



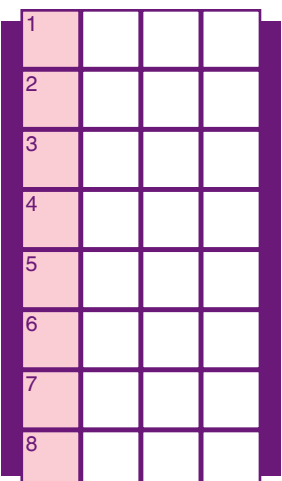
④ **Forika Izabella, Marosfő:**

1. Ragadozó madár 2. Csend ellentéte 3. Becézett Ágnes 4. Égítést 5. Vízet mérünk belőle 6. Időmérő szerkezet



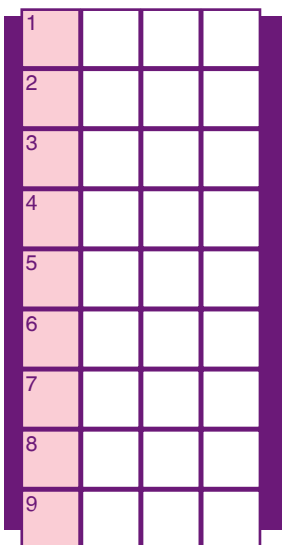
② **Vas Gabriella, Völcsök:**

1. Púpos állat 2. Esztendő 3. Nem fent 4. Való 5. Éjszakai látomás 6. Becézett Lóránt 7. Szaglószerve 8. Játékmedve



⑤ **Fényes Andrea, Szatmárnémeti és Szakáll Orsolya, Nagyvárad:**

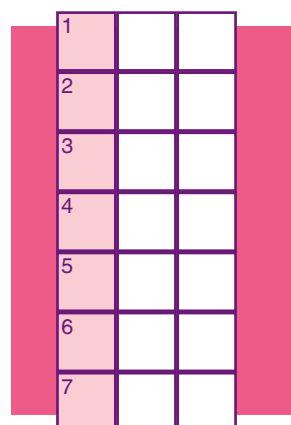
1. Becézett Katalin 2. Nem buta 3. Ravasz állat 4. Kismacska 5. Szétdobál 6. Becézett Orsolya 7. Alsó végtagja 8. Angol hossz mérték (YARD) 9. Gabonát levág



Szakács Bernadett, Gyergyóalfalu

③ **Kulcsár Norbert Rudolf, Zilah:**

1. Vízi élőlény 2. Időmérő 3. Szántóeszköz 4. Gubós növény 5. Angol fiú 6. Becézett Erika 7. Olós állat

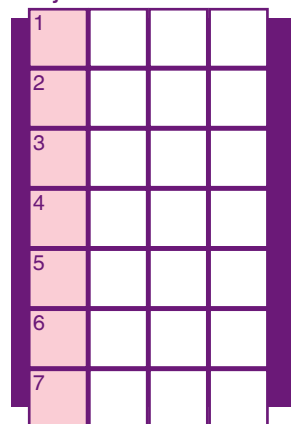


Ilyés Norbert, Gyergyóalfalu



⑥ **Szakáll Zsófia, Nagyvárad:**

1. Fülével érzékel 2. Órajavító mester 3. Ruhazáró „szerkezet” 4. Vágóeszköz 5. Becézett László 6. New ..., amerikai város 7. Majdnem óriás!





7 Keresd meg a két rajz között a tíz apró különbséget!



Női név (LÍDIA) Vatikán		Lakativégl Női név (ZITA)	Nemesiém Erős Dani	Kevert kaski Ósei	Más helyre rak Vonat teszi	Meleg Okos igéje	Élete	
1								Vél
Győzelmi bejárat						Esztendő		
Nem ott			Tiltószó ... kaptány gyermek			Menükártya		Finom
Aki Darvy Tamás			Lóbiztató szó Orbán Helga					
Színes-fém		Borvégi Román órák					Régi Mely tárgyat	
Kis patak Svéd-ország			Nyugat Érvégi					Tárgyrag
2								
Hidrogén Előbbre jut		Régi papírpénz Római 51						
3								
A								
A								
KADÉT		AAAAA! A rágószerv						
A madár-ruha Nulla								
UPIT								
Kelet								
Végül ezt!								

A DECEMBERI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT
megfejtése: *Csendes éj, szentséges éj; Kellemes Karácsonyt; Boldog új évet. Könyvjutalmat nyertek: Szakács Róbert, Szentkatolna;*

Hategan Júlia, Medgyes; Wenzl-Sándor Walter, Sepsiszentgyörgy; Ilona Judit, Arad; a bályoki II. B és a bálványosváraljai III. osztály.

NYERTESEK

A JÓ PAJTÁS nyomán



Farsangolj unki!
De nem mindegy,
hogy mikor.
A rejtvényből megtudhatod a farsangi időszak pontos határait.
Küldd el nekünk is,
hogy részt vehess a sorsoláson!
a Rejtvénykirály

REJTVÉNY-PÁLYÁZAT



LEVELEZŐ

50. évfordulónkat a leveleitekből áradó szeretet ragyogta be. Köszönjük mindenkinek, aki írt, rajzolt nekünk:

Bogyor Tünde, Bibarcfalva; **Jakab-Tatár Edina**, Tekerőpatak; **Kerestély Henrietta**; **Bartha Vivien**, Tordaharaszto; **Szatmári Alíz**, **Cseh Krisztina**, **Sziki Bettina**, **Lukács Éva**, **Balogh Lilla**, Nagyvárad; **Kocsis Dorottya**, Sarmaság; **Vad Enikő**, **Birtalan Adrienn**, **Baricz Andrea**, Borzont; **Bakó Izabella**, Nagyszalonta; **Lőrincz Tihamér**, **Vízi Ágnes**, **Vajda Klaudia** és **Szerénke**, Küküllőke-ményfalva; **Zárug Bernadett**, Sepsiszentgyörgy; **Simon Kinga**, **Iepure Rudolf**, Szilágycseh; **Balog Evelin**, Szamosardó; **Péter Beáta**, Ivó; **Szabó Arnold**, Kárásztelek; **Kelemen Kriszta**, **Tekeres Barbara**, Parajd; **Badi Noémi**, **Lukács Attila**, **Pakó Levente**, Csernáton; **Kömöcsi Boglárka**, **Verebi Levente**; **Németh Norbert**, Kolozsvár; **Újvári Anna**, **Kasza Gabriella**, **Fülöp Gábor**, **Kófity Patrick**, **Ianoş Abigél**, Szatmárnémeti; **László Aletta**, **Gönczi Noémi**, Szilágynagyfalu; **Szabó Ervin**, **Mákszem Tamara**, Csíkszentdomos; **Boda Anita**, **Gombos Kincső**, **Végh Anita**, Zilah; **Szabó Johanna**, Újszékely; **Péter Norbert**, **Tókos Bence**, **Gothárd-Kis Noémi**, **Kovács Andrea**, Székelyudvarhely; **Hajdó Szidónia**, Alsósófalva; **Horváth Szilvia**, **Benő Alexandra**, Fazekasvarsánd; **Petrule-Szedlacsek Levente**, Egeres-Gyártelep; **Erdélyi Krisztián**, **Konnát Levente**, **Egyed Tihamér**, **Bereczki Előd**, Kovászna; **Gere Sámuel István**, **Póka András**, Kalotaszentkirály; **Fülöp Erika**, Nyárádszereda; **Rausz Adrienn**, Kálmánd; **Nyáguly Alexandra**, Pécska; **András Kinga**, Csíkszentsimon; **Bán Annamária**, **Timár Zsolt**, **Szabó Tamás**, **Kontz Attila**, Fehéregyháza; **Tankó Beáta**, Szentegyháza; **Benedek Attila**, Kőhalom; **Kovács Ruben**, **Váradi Benjámin**, **Pető Imre**, Vámfalu; **Csiki Dorottya**, Nagykend; **Antal Orsolya**, Szér; **Barátosi Levente**, Dés; **Oláh Márta**, Micske; **Jakab-Péter Emese**, **Prosan Tímea**, Négyfalu; **Gedő Ágnes**, Városfalva; **Móréh Barna**, **Piri Anetta**, Ákosfalva; **Bíró Csenge**, Szentmáté; **Márton Brigitta**, **Biederman Arnold**, **Marschal Renáta**, **Vojna Andrea**, Csíkszereda; **Karetka Áron**, Monospetri; **Csergő Rebeka**, Gyergyószárhegy; **Simó Zsuzsa**, Gyulakuta; **Szilveszter Szilárd**, Kibéd; **Simon Erik**, Gyimesbükk; **Hajas Koppány**, Homoródmás; **Csillám Renáta**, Nagyiratos; **Tordai Bettina** és **Beatrix**, **Boros Dániel**, Mocsolya; **Szász Apolka** és **Boglárka**, Barót; **Spaniol Melinda**, **Kiss Arabella**, Aranyosgyéres; **Varga Csongor**, Piskolt; **Illés Zoltán**, **Demeter Nóra**, Kézdivásárhely;

Nagy Szidónia, Brassó; **Farkas Loránd**, Egrestő; **Szikszai Júlia**, Mezőfele; **Krestély Brigitta**, Gelence; **Szántó Lajos**, Rugonfalva; **Nagy Beáta**, Bályok; **Cantor Tímea** és **Noémi**, Szászcsávás; **Bálint Andrea**, Keresztvár; **Marton Beatrix**, Marosszentgyörgy; **Orbán Ádám**, Nagybánya; **Bartha Helga**, Barátos; **Lázár Szabolcs**, Zabola; **Kádár Roxana**, Ágya; **Erdei Debora**, Völcsök; **Bíró Dalma**, Sóvárád; **Simon Andrea**, Maroskeresztúr; **Mihok Roland**, **Erdély Katalin**, Csíkmenaság; **Budai Hunor**, **Péter Vivien**, **Szabó Erzsébet**, **Fülöp Katalin**, **Dósa Fülöp Karolt**, **Moldován Zsuzsa**, **Horváth Kriszta**, **Péter Vivien**, **Nagy Judit**, Marosvásárhely; **Fogarasi Edit**, Dózsa György; **Gólya Krisztián**, Vajdaszentivány; **Bán Andrea**, **Pitó Emőke**, Alsóboldogfalva; a **gyergyóalfalvi** Veress Iskola III. és IV. B, a **Sövér Elek** Iskolaközpont III. A; a **kolozsvári** Bátor István Líceum III. és IV. C, a **János Zsigmond** Kollégium III. B, a **Zenelíceum** IV. B; a **marosvásárhelyi** Dacia Gimnázium IV. C, a **Bolyai Farkas** Líceum II-III-IV., az **Al. I. Cuza** Gimnázium IV. F és IV. E, a **Művészeti Líceum** III. B, a **Mihai Viteazul** Gimnázium III. és IV. D, a **2-es Iskola** III. C, IV. C és IV. D; a **szovátai** Illyés Lajos Iskola III. B; a **nagybányai** N. Iorga Iskola IV. C, a **P. Dulfu** Iskola IV. C; a **szatmárnémeti** dr. V. Lucaciu Iskola II. B, a **Hám János** Iskola III.; az **5-ös Iskola** IV. B, a **10-es Iskola** II. B; a **szentegyházi** Tamási Áron Iskola III. B; a **gyergyószentmiklósi** Vaskertes Iskola II. és III. A, a **Fogarassy Mihály** Iskola II. A; a **csíkszeredai** Nagy István Művészeti Líceum IV. D; a **kézdivásárhelyi** Túróczi Mózes Iskola II. A; a **Petőfi Sándor** Iskola III. A és IV. E; a **balánbányai** 1-es Iskola III. B; a **nagyvárad** G. Coşbuc Iskola IV. C; a **temesvári** Bartók Béla Líceum IV. A és B osztálya; a **gernyeszegi** III. B; a **zetelaki** II. B; a **halmi** III. C; a **tordaharaszto** IV.; a **zimándújfalvi** II-IV.; a **barátosi** IV.; a **zabolai** II., III., és IV. B; a **segesvári** III. C és IV. E; a **magyarbükkösi** II-IV.; a **kovásznai** II. D, IV. B és D; a **szamosardói** V.; a **gyergyóditrói** III.; a **szilágfőkeresztúri** IV.; a **szilágysomlyói** III. A és B; a **margittai** III. Step by step, a IV. G; a **bihari** IV. B; az **érkörtvélyesi** IV. C; a **varsolci** V. B; a **nyárádszeredai** IV. B; a **nyárádremetei** IV. A; az **erdőszentgyörgyi** IV. B és C; a **szentkatolnai** IV.; az **erdőfülei** III-IV.; a **magyarkirályfalvi** III-IV.; az **aranyosgyéresi** III.; a **csíkmenasági** IV.; a **zsibói** III. B; a **nyárádszentbenedeki** II-IV.; a **kárásztelki** II.; a **hosszúmezői** III. B; a **dési** IV. E; az **árpádi** II., III. és IV. B; a **szászcsávási** II.; a **kibédi** IV.; a **vajdaszentiványi** IV. B; a **bálványosvára** III.; a **szilágynagyfalusi** IV. C; a **szilágylompéti** IV.; a **beresztelki** III-IV. osztály; a **máramarosszigeti** Leöwey Klára Líceum kisiskolásai; **csíkrákosi** olvasóink.



Könyvmoly

Mindenkinek ajánlom, hogy olvassa el Fekete István *Vuk* című meseregényét, érdekes kalandokat tartalmaz, meg tanulni is lehet belőle.

Buksa Emese Tünde, Marosvásárhely

Olvassátok el Gwyneth Rees *Tündérpor* című regényét. E könyv által megismeritek a tündérek rejtett világát és a tündérpor varázslatos erejét. **Stier Alexa, Szatmárnémeti**



Csáki Dalma, Nagybánya

Bánfi János: *A Szántó-család története* című elbeszélést ajánlom, hogy olvassátok el. Leírja, hogy mennyi minden ment keresztül ez a család. Ebből megtanulhatjuk, hogy milyen sokat ér az ember becsülete.

Varga Sándor Attila, Dés

Nagyon szívesen olvasom a *Grimm* meséket, *Aladdint*, és a *magyar népmeséket* is. Ajánlom a *Hófehérkét* és a *Hamupipóké*t.

Elekes Helga, Kovászna

TESTVÉREK KUCKÓJA

A testvérem öt éves, olyan makrancos, hogy jaj, de mikor megkérem valamire, mindig segít nekem.

Páll Botond, Kolozsvár

A testvérem, Tamás 10 éves. Sokszor veszekedünk, de aztán kibékülünk. Mi egymást nagyon szeretjük. Mindent megosztunk egymással. Boldogabb, akinek testvére van.

Mihály Kriszta, Nagybánya

A testvérem Vilmos, elég ritkán álmos, mikor el kell ringatni, az öledből ugrik ki.

Fodor Lilla Vivien, Segesvár

Ketten vagyunk testvérek, Mind a ketten lányok. Egyszer-egyszer olvasunk, Tanulunk és játszunk.

Bocskay Boglárka, Segesvár

Nekem 4 testvérem van. Karcsi a legnagyobb, már meg nősült, Piri férjhez ment. Sanyi tizedikes, én VII., Kati IV. osztályos. Sokat szoktunk veszekedni, de hamar kibékülünk. Nagyon szeretem őket.

Puskás Zsuzsánna, Orotva

Kincső még csak 7 hónapos, és nagyon örvend, amikor hazatérek az iskolából, és együtt vagyunk. Hálás vagyok a szüleimnek, hogy ilyen szép kistestvérral ajándékoztak meg.

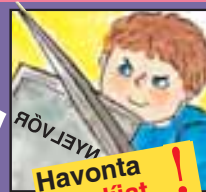
Kilyén Krisztina,

Nyárádszentbenedek

Van egy 10 éves testvérem, Csaba. Nagyon sokat veszekszünk, de ha valamelyikünknek valami fáj, megvigasztaljuk egymást. Nagyon szeretem. Ajánlok mindenkinek legalább egy testvért!

Bekó Tímea, Sepsiszentgyörgy

Szólj, szám!



Havonta 3 díjat sorsolunk!

1. A 150 éves török uralomnak nyelvünkben is maradt nyoma. Keressetek a **török** szót tartalmazó összetételeket, kifejezéseket, közmondást, mondókát és gyermekdalt.

2. Mit jelent **basáskodik** és **janicsárcodik** igénk?

3. Milyen évszámok és események kötődnek a két helyhez: **Mohács, Nándorfehérvár**. Előbbire egy közmondás, utóbbira egy pápai döntés emlékeztet. Írjátok meg ezeket is.

Decemberi megfejtések: 1. *Hat alma sok; hatalma sok; hatalmas ok; Hogy állati jót ettek;* 2. *eszterlánc, mózeskosár, katicabogár, júdáspéncz, lacipe-csenye, hüvelykmatyi, paprikajancsi, kismiska;* 3. *lelkes, lelkesedés, lelkesedik, lelkizik, lélegzet, lelkendezik, lélekemelő, lélekbúvár, lélekharang, lélektan, lélekgyógyász, lélekmelegítő, lélekszakadva, lélegzetelállító, lélekjelenlét, művészlélek, lelkielő, lelkifurdalás, lelkipásztor, lelkiismeret, nagylelkű, kiteszi a lelkét, kileheli a lelkét, lelkére beszél, lelkére köt, jótét lélek.* **Nyertesek:** a **székelyudvarhelyi** Móra Ferenc Iskola III. C; a **nagyvárad** Juhász Gyula Iskola III.; a **szatmárnémeti** Bălcescu-Petőfi Iskola II. C osztálya. Gratulálunk!

Vágjátok ki, és ragasz-
sátok neve-
tek mellé a
gyűjtőlapra.





Itt születtem

Márciusi *Itt születtem* rovatunkból kiderül: hány falu Négyfalu.

Nem is négy, és nem is falu.

Ki érti ezt? A négyfalusiak.



Vargyas székely határőr falu volt.

Vargyas székely község, a Baróti medencében, a Hargita hegy délkeleti részén, a Vargyas patak mentén terül el. Sándor István útleírása szerint az elnevezés a varjú szóból ered.

Oklevelek először a XIII. században említik a települést. Mint határőr falu sövénykerítéssel volt körülvéve, a templomtoronyban állandó őrség volt. A harcok emlékét őrizi a Tatárhidja, Tatárpataka, Rabsán utca.

Vargyas lakói szabad határőr székelyek voltak, feladatukat és jogukat oklevél szentesítette. Ezeket a leveleket „kutyaőrnek” nevezték, mert finom bőrre voltak írva és csüngő pecséttel hitelesítve.

A lakosság három rendet alkotott: nemesek, főnemesek, akik vitézségükért kaptak nemesi címet, lovaspuskások és gyalogpuskások.

A XVI. századtól, János Zsigmond fejedelem korától a lakosság megoszlott, megjelentek a jobbágyok.

Betértünkkor a faluba, a főútról letérve elsőnek egy nemrég felszínre tört borvízforrás vizét kóstolhatjuk meg. A főúton felfele haladva a frissen felújított református templomot, pár lépéssel tovább fák lombosátra között a Daniel család udvarházát látogatjuk meg. A Daniel-kastély a vidék legszebb reneszánsz-barokk alkotása a XVII. és XVIII. századból.

A zsindeyes, keresztgerendás, hagyományos házak helyett ma modern családi házak sorakoznak az út mellett. Odébb a nemrég épített katolikus templom, a művelődési ház, az új polgármesteri hivatal, a könyvtár tűnik szemünkbe.



Az unitárius templom belülről



A Daniel-kastély

Egy kicsit feljebb épült az óvoda, amely 4 csoporttal működik, a központban az unitárius templom, amely a vargyasi bútorfestők munkáival büszkélkedhet. A templommal szemben áll a falu nagy szülöttjéről, Borbáth Károlyról elnevezett VIII osztályos iskola, ahova mi is járunk.

Megemlékezünk minden fontos eseményről, és ápoljuk hagyományainkat. Ma is élő népszokásunk a farsangi bál, a húsvéti locsolkodás, a konfirmáció, a lakodalom, a keresztelő, a szüreti bál. A felnőttek farsang idején megrendezik a kosaras bált, aminek egyik fő mozzanata a kecsketáncoltatás. A kecske az Elvesztetem a kecskémet című nótára táncol, majd tréfás párbeszéddel, szájszatógattal szórakoztatja a közönséget. Tréfás kecskefejés zárja a mutatványt, a fejt sajtárostól felrúgja a kecske.



Az I-IV. osztályosok farsangi guzsalyast adtak elő.



Kezünk dolgos, lábunk táncos.

gyűjtani, italozni, tánc közben akasztani, a leányt mástól elkérni. Aki a szabályt megszegte, megbotozták. Ha a lány elkésett, a bál befejezte előtt hazament, vagy nem ment el avval a legénnyel táncolni, aki őt felkérte, kikiáltották a nevét, utat nyitottak a kijárat ajtóig, húztak egy indulós nótát, és ki az ajtón.

Egész bálozás közben, a sok vig esemény során is mindig érződött a székelly határőr-katonaság hagyományos rendje és fegyelme.

Összeállították a vargyasi
III., IV. osztályos tanulók
Andorkó Katalin

és **Ilkei Ildikó Izabella** tanító nénik
segítségével.



Torzonborz, a borz kinyitotta szemét, nagyot nyújtózott, ásított, majd földalatti lakásának bejáratához tappogott, és kilesett a havas tájra.

– Járok egyet, hogy megmozgassam gémberedett tagjaimat – nézett vissza a párjára.

– Menj csak, menj, úgyis azt hiszik egyes erdőlakók, hogy te vagy a gyertyaszentelői időjós, nem a medve.

– Sokat fecsegnek a népek – mérgelődött Torzonborz –, az a helyzet, hogy februárban bármi lehetséges: csikorgó hideg, szél- és hóvihár, de fújdogálhat enyhe szellő, nyílhát hóvirág, és lengetheti ezüstös barkáit a fűzfa. Amíg sétálok, szellőztess jól ki, mert áporodott a levegő.

Matyi, az erdő őrszeme szokásos körútját végezte. Cini, a széncinke felborzolt tollal ült az ágon, olyan volt, mint egy kis tollgombolyag.

– Nincs cipóm, nincs cipóm! – nézett fekete gombszemével panaszosan Matyira.

– Röppenj az erdészlak madáretetőjéhez, ott mindig találsz valami csipegetnivalót – kiáltott vissza Matyi, miközben továbbrepült.

– Skrék! Skrék! – rikoltotta vidáman. – Könnyűbúvárunk, a vidra szép, nagy potykát fogott az éjjel a patakban. Meg sem tudta enni az egészet, a felét otthagya a parton.

– Kár, kár, kár – sajnálkozott a dolmányos varjú –, kár, hogy csak most szóltál! Még hajnalban elvitte az egészet Kaján, a róka, nekünk semmit sem hagyott.

– Skrék! Ki korán kel, aranyat – akarom mondani potykát – lel! – kiáltotta vidáman Matyi, és tovább repült.

Zili, az őz fájdalmas pofácskával sántikált arra.

– Tegnap olvadni kezdett a hó, az éjjel újra megfagyott, most vékony jégréteg borítja.



BITAY ÉVA FEBRUÁR



Egészen felsértette a lábamat – nézett panaszosan Matyira.

– Próbálj meg repülni, mint én, akkor nincs ilyen gondod – kötekedett Matyi.

Az egyik fenyőfa ágán, szorosan egymás mellett néhány erdei fülesbagoly üldögélt, és emésztette az éjjel elfogyasztott egérlakomát.

– Skrék! – pillantott rájuk Matyi –, látlak ám benneteket, hiába ültök ott fakéregszínű tollruhátokban, mint valami facsonkok.

– Kop, kop, kop! – szólalt meg a tarkaharkály –, jó lesz készülődni a tavaszra, bár téli vendégeink, a csonttollú madarak még nálunk vannak – bökött csőrével az ostorménfán sürgő-forgó, szép, fahéj-

színű, kackiás tollbóbitát viselő, egymás között halkán diskuráló madarak felé, amelyek buzgón szemelgették a bogyókat.

– Kop, kop – hallatszott erőlesen.

– Aha – nyugtázta a tarkaharkály –, unokatestvérem, a nagy fekete harkály szorgoskodik ott. Készül a családalapításra, már vési erős csőrével a korhadt fatörzsbe jövő fiókáinak az otthont, az odút.

– Kop, kop, kop – táviratozott tovább a tarkaharkály. – Figyelem! Fekete rigók, vadgalambok, pintyek! Jó lesz ellenőrizni a hangszereket, hogy nem ereszkedtek-e meg a húrok a téli hidegben és nedvességben. Nemsokára kezdődik a tavaszi hangverseny!

KISKÓPÉ

Hol él a vidra, és mit eszik? Ki írt egy szép történetet a

vidráról, mi ennek a vidrának neve?

Decemberi megfejtések: télen is zöld fák a fenyő, a tiszafa, a tuja, a cserjék közül a boróka, a magyal, a bukszus.

Nyertesek: Kelemen Szilvia, Nyújtó; Tekeres Barbara, Parajd; Molnár Brigitta, Désháza.

Hibaigazítás:

Decemberi Kiskópé rovatunkban Árpád helyett Árpástó jelent meg. Elnézést kérünk.

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki!





NAPSUGÁR

Mutasd a csőröd...

... és megmondom, mivel táplálkozol.

A **poszteren** jeges ágon nézelődő **zöldike** például rövid, kúpos csőrével ügyesen lecsipege-

ti a körülötte feltálat mélyhűtött bogyókat, de könnyedén szedegeti a magvakat, és töri fel a csontos maghéjat is.

A **rovarevő madarak** csőre hegyes csipesz, hosszabb vagy rövidebb aszerint, hogy fakéreg alól, üregekből halásszák elő, mint a **búbos banka**, vagy röptében kapják el zsákmányukat, mint a **barátposzáta**.

A **meggyvágók**, a **pintyek** apró természetűek, de vaskos, kurta csőrükkel feltörik a meggy, az olajbogyó kőkemény magját is.



A **jégmadár** nagyszerű halász és gondos szülő. Ha a halat maga akarja lenyelni, a fejénél fogja, ha fiókáinak viszi, a farkát csípi meg, hogy a kicsik szájába fejjel előre, az úszók irányába csússzon, nehogy megszúrja a torkukat.



A **ragadozó madarak** csőre kampós tépőfegyver, karma vaskapocs, hatalmas szárnya erő és egyensúly. Jaj a kiszemelt áldozatnak!



A **tövisszűrő gébics** csőre horgas, akár a ragadozó madaraké, de karma nincs, amivel zsákmányát tarthatná, ezért felszúrja egy tüskére. Számára a sövény vadászterület és éléskamra.



A **szürkegém** hosszú, hegyes csőrével a víz, az iszap mélyén kotorász.



A **gulipán** fölele görbülő csőrét félig kinyitva kaszál a víz felszínén, így tapogatja ki a táplálékot.

A **pelikán** csőr alatti zacskója nagyobb, mint a gyomra, hiszen nemcsak magának meríti ki 5 kg halat naponta.

A **papucscsőrű gólya** nem nyeri meg az afrikai szépségversenyt, mégsem cserélné el ormóttan csőrét, hiszen folyóból, mocsárból mindenféle apró állatot ki tud vele meríteni, meleg napokon pedig vizet hord benne a fészekhez, hogy fiókáit locsolgassa.



Miért nem nyeli le? A **lunda** a kifogott halat nyelvével a szájpadrásához szorítja, s máris nyitja csőrét a következőre. Akár negyvenet is képes hazacipelni – a fiókáinak.

– A szépségért szenvedni kell – sóhajt a **tukán**, miközben nyakát kitekerve a hátán pihenteti hatalmas, rikító színű csőrét. – Még szerencse, hogy üreges és könnyű, különben lebuknék az ágról miatta. Akadályoz a repülésben, a falatot csak égre nyújtott csőrrel tudom a torkomig gurítani, de arra jó, hogy távoli és vékony ágakról gyümölcsöt csipegessen vele.



A **papagájok** kampós, rövid csőre kitűnő magtörő szerszám. Nyelvük nemcsak beszédre, hanem nektárszívásra is alkalmas.

Szívószájként használja hosszú, vékony csőrét a **kolibri** és minden nektárszívó madár.



A **flamingó** csőre szűrőkanál: a víz kicsorog, az élelem bent marad.



Tisztogatók. A **piroscsőrű nyűvágó** vagy **ökörhajcsár** megszabadítja a bivalyokat, zsiráfokat, orrszarvúkat az élősködő férgectől.

Számomra a Napsugár minden hónapban egy kicsi kincs, amit gyűjtök, és ahogy a közmondás tartja: „Sok kicsi sokra megy”. Csak egy dolog szomorít el, hogy már V. osztálytól nem ebből a „vén” Napsugárból fogom gyűjteni a kincseimet. Régen azt hittem, hogy csak azért Napsugár a neve, hogy minél több gyereket csábítson. Rájöttem, hogy a szép név egy szép üzenetet rejt, hiszen esős, szomorú időben a Napsugár besüt a lelkünkbe.

Orzac Lilla, Nagybánya



Aki Napsugárt olvas, olyan jókedvű lesz, mint a sáromberki gyerekek.

Amikor még csak egy napsugár volt, az is az égen, az emberek szerettek volna két napsugarat. Legyen könyv? Nem, mert kiolvassák, és nem érdekli már. Legyen márkanév? Túl sok a márka. Egy ember ilyenkor ment vásárolni folyóiratot. Több százat látott egy folyóirattípusból. Megvette, és jó hírrel futott az újsághoz.

Másnap ezt írta az újság: „Tegnap eldőlt, hogy a Napsugár egy gyermeklap lesz. Minden hónapban, kivéve a vakációt a II., III., IV. magyar osztályoknak jár.



**A marosvásárhelyi
Bălcescu
Gimnázium
III. és IV. C osztálya**

**A marosvécsi
II-III. osztály**



Marosvécsi sok kis gyerek
Örül, ha a kocsitok érkezett,
S kiszáll belőle Karcsi
Napsugarat osztogatni.

Első osztályos vagyok, tudok írni és olvasni, szeretem a keresztretjévenyt fejteni.

Derzsi Kriszta, Sepsiszentgyörgy

Még csak elsős vagyok, de a Napsugárt szeretettel lapozgatom és olvastatom a szüleimmel. Ígérem, hogy hűséges barátja maradok a Napsugárnak és a Szivárványnak.

**Bács Szidónia Melinda,
Étfalva-Zoltán**

**A vámfalvi
gyerekek**



Boldogok vagyunk, hogy a „Napsugár-család” tagjai lehetünk már évtizedek óta.



Tatrosforrási olvasóink

Tavaly jutalomkönyvet hozott a posta. A Napsugár megjutalmazott minket, amiért szorgalmasak voltunk, szeretettel olvastuk írásait, és beneveztünk versenyeire.

Az ötödikesek

Bárcsak örökké velünk maradnál, mert a testvérem is nagyon szeret olvasni.

A Gerczuj testvérek

A gyerekek várnak rád,
Gyakrabban gyere hozzánk!
Köszönjük, hogy létezel,
És minket jóra nevelsz!

Négy évig kaptunk téged. Az osztály polcán megvan minden eddig megjelent szám.

A nyegyedikesek

A Napsugár színes lap,
Sok-sok kincset tartogat.
Továbbra is várok rád,
Tudást szóró Napsugár.

Bodor Boglárka

Sok mese és vers van benne,
Mindig kedvem lelem benne.
Okosabb leszek tőled,
Ha olvasok belőled.
Hasznos vagy te, Napsugár,
Három éve tudom már.

Fikó Angyalka

Ötven éves lettél, egy kicsit megöregedtél.
Egyre bölcsebb lettél,
s ezzel minket is azzá tettél.

Antal Márta

Napsugár és Szivárvány
iskolások lapja,
örül minden gyerek,
mikor kézbe kapja.
Az iskolások szeretik,
nagyon sokan rendelik,
nézik a szép képeket,
oldják a rejtvényeket.

A nyíresalji III. osztály

Gyimesfelsőloki olvasóink

Anyukám is olvasta a Napsugarat, mikor gyerek volt.
Remélem, hogy a gyerekeim is olvasni fogják.

Pruteanu Ștefan Dragoș



A csíkszentdomokosi Márton Áron Iskola



Köszönjük, hogy még ilyen „idősen” is havonta jól feltarisznyálva jössz el hozzánk. Nagyon-nagyon szeretünk, türelmetlenül várunk, örömmel fogadunk, mert a Veled töltött idő mindig kellemes. Ajándékaid – a mesék, versek, gyermekdalok, játékok, a rajzok és még sok más, amit most felsorolni nem tudunk – barangolásra, fejtöresre serkentenek, jókedvre derítenek.

A csíkszentdomokosi Sárosúti Iskola

2001-ben a Napsugár által mi is bemutathattuk szülőfalunkat az Itt születtem oldalon. Fokozatosan egyre többen küldtük el írásainkat, rajzainkat. Büszkén és elégedetten olvastuk azokat a számokat, amelyekben iskolánkról volt szó, vagy munkáink jelentek meg.





Van egy hónap, melyik lehet?
Szűk, szűk, szűk, ő a legszűkebb.
Fehér, mert a télben jár,
Azt is mondják, hogy ekkor
Legkevesebbet eszik a diák.
Ha kitalálsz, ügyes vagy,
De ha nem, hát találgasd!

Makszim Edina Beáta, Székelyvaja



**Nagy Katalin,
Gyergyóalfalu**

A tél hideg, hull a hó,
örülnek a gyermekek
mindennek, ami jó.
Szépen hull a hó,
fehér és csillogó.

Kalmár Renáta, Szalárd

Nem hull a hó, süt a nap,
Messze van még a tavasz.
Mackó látta árnyékát,
Nem hagyja el barlangját.

Ruzsa Enikő, Málnásfürdő



Gödrü Tünde Erzsébet, Brassó

Így szól egyszer a kis bálna:
Elmegyek a karneválba.
Álarcom már régen készen,
Zorró leszek, feketében.
Nem kell, hogy te Zorró legyél,
Karneválon te is itt légy,
Királylányok, hercegek
Várnak rád, hogy megjelenj.

Sabo Krisztina, Szamosardó

Itt a farsang, áll a bál,
Készül már a karnevál.
Tündérlány, vadász és Piroska
Ott áll a színpadon ragyogva.
Mindenki táncol, jól mulat,
Gyere te is, érezd jól magad!

Gazsi Evelyn, Magyarlapád

Barnamedve szomorkodik,
Mert még nem tavaszodik.
A barlangban siránkozik,
Málnaszemről álmodozik.
Mancsára hajtja a fejét,
Búsan lecsukja a szemét.

Varga Nóra, Szászrégen



**Kovács Orsolya,
Marosludas**

Oly sok ember gyülekezik,
A bábukat figyelgetik.
Jön a farsang nagy ricsajjal,
Ujjongással, nagy rivajjal.
Felvidítnak minden embert,
Mókázgatnak mindenkivel.
Bálba hívnak mindenkit,
Majd vidáman a bábút égetik.

Itt a farsang, áll a bál,
Mindenki talpra áll.
Szép hagyomány, az bizony,
S megőrizzük, ebben bízom.

Gál Renáta, Gyergyóalfalu

A farsangi bálban
sok a szép jelmez,
van ott mackó, ember
és még szörnyeteg.
A sok gyerek itt van,
csöröge is sok van,
vegyétek és egyétek,
mert ez nektek van.

**Bálint Szabolcs,
Szentegyháza**

Szirma Attila, Zabola



Itt a farsang, áll a bál,
Jaj, de szép a maszkabál!
Kutya farka, lepke szárnya,
Ne ijedj meg, csak műanyag,
Nekem csudajó a dolgom,
Unatkozni sosincs módom.

Turza Tibor, Uzon

**Nagy Noémi Brigitta,
Kutyfalva**



**Tempfli Bernadette,
Marosvásárhely**

Laczkó Beáta,
Gyergyóremete



Eljött már a maszkabál,
Kezem, lábam járva jár.

Itt egy csésze, ott egy tál:
– Szakács úr, mire vár? Főzön hát!
Hát ez a pálca kié lehet?
Talán a tündéré vagy a boszié?
Hát te pára, szegény árva, ki vagy?
– Én vagyok az, Jancsi s Julka,
a mamánkat keressük

már másodszorral!
Maszkabál, maszkabál, ki van itt?
A szegénylegény, Hófehérke,
királylány meg boszorkány,
Jancsi, Julka, Csipkerózsza?
Sorolhatnám újra s újra
virradástól szürkületig,
de sajnós Hófehérkét
megmérgezték,
s sürgősségre be nem vitték,
így hát hátba ütöm,
s ha nem jön ki az almadarab,
elbúcsúzunk újra s újra.

Fülöp Réka, Kovászna

Én vagyok a tévé,
minden gyermek nézné,
de hát most nem lehet,
hisz sok fánkot ehetnek.
Ők inkább táncolnak,
vidáman kacagnak,
futnak és játszadoznak.

Tánczos Andrea

▲ Keresztes Kinga, Marosvásárhely

Szülinapi csomag vagyok,
Sok-sok boldogságot hozok.
Örülnek a gyerekek, ha kezükbe vehetnek.

Végh Zoltán



Ugron Emőke Márta,
Zabola



Mészáros Adél, Gyergyóalfalu

Én vagyok egy harcos török,
A csatában utat török.
Híres az én vitézségem,
Eger várát lövi népem!

Kovács Attila, Nagyvárad

Kádár László Gellért, Zabola

Farsang a szentegyházi IV. B-ben

Fakopáncs vagyok én,
A kukac a csemegém.
Fekete a tollazatom,
Minden fát megkopogtatok.

György Emőke

Öregasszony vagyok,
Járni csak bottal tudok.
Jaj, a hátam, jaj, a lábam,
Minden porcikám sajog!

Bedeá Tamás

Varga Tímea, Szatmárnémeti



Címlap: Baláji Arabella, Szatmárnémeti

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. Arculatterv: KÖNCZEY ELEMÉR. A szerkesztőség postacíme: 400446 Cluj, Str. L. Rebreanu, nr. 58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlap: www.napsugar.ro A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPOHOLDING Rt. Nyomdájában. ISSN 1221-7751 Ára 1,8 lej



Maszat Művész KIÁLLÍTÁS

minden hónap legszebb rajzaiból



Jankó Barbara, Hosszúmező



Sánta Anita Henrietta, Vajdaszentivány



Újvári Anna, Szatmárnémeti



Farkas Tünde, Brassó



Boriceanu Orsolya, Szentkatolna